

ZBORNIK

SVEČENIKOV Sv. P. in ZAJEDNIC S. J.

Uredništvo: Gorica, Piazza N. Tommaseo št. 20

Dne 15. avgusta 1923.

Izhaja 15. dan vsakega mesca.

Pisma sobratu o naših evh. shodih.

III.

Dragi sobrat! Današnje pismo o naših evharističnih shodih bo krajše, a nič manj važno, odkritosrčno pa še posebno. Povedati mislim par besed o 3. točki: Bratovščina Sv. R. Telesa, ki bi se morala po kanonu 711. v vsaki župniji ustanoviti, naj se pospešuje posebno pa ona za napravo in popravo cerkvene obleke (Vedno čiščenje) v Gorici.

Stilizacija se mi ne zdi prav jasna. Ali se z imenovanjem goriško bratovščino zadosti kanonu 711., ali ne? Ako se zadosti, bi pač kazalo, da se vse duhovnije tej pridružijo, ako še niso. Ako se pa z goriško ne zadosti, naj se vpelje tista, s katero bo kanonu zadoščeno. Katera bi ta bila? Mislim, da prav sklepam. Mislim pa tudi, da se z goriško bratovščino imenovanemu kanonu zadosti. Saj je bratovščina (družba) Sv. R. T. Ker je diecezanska bratovščina, se lahko vpisuje po vseh duhovnijah, torej je za vse duhovnije. Ker so bratovske bukve samo pri centrali, se udje centrali naznanijo. Centrali se pošiljajo tudi denarni prispevki, da se pomaga dosežati še drugi namen naše bratovščine, namreč lepšanje revnih cerkva. Kaj praviš Ti na to? Ali ne bilo prav, da bi se to vprašanje avtoritativno rešilo, da ne bodo odseki v dvomih?

Točka, o kateri govoriva, hoče dalje, da se goriška bratovščina posebno pospešuje. Kedo in kako naj to dela?

Kedo? Najpoprej osrednje vodstvo v Gorici, potem seveda dušni pastirji po svojih duhovnijah. Kako? Z natančnim izpolnjevanjem bratovskih pravil.

Osrednje vodstvo mi ne sme zameriti, če ga opozorim na dve reči. V pravilih se pod zaglavjem „Vstanovitev bratovščine“ pod 6. tako-le bere: „Cerkvene reči, katere so izdelali ženski udje, ali katere je bratovščina dala narediti, ali v dar dobila, se konec bratovskega leta, katero se z velikonočjo prične in konča, v ogled javno razstavljajo in potem delijo revnim cerkvam, v katerih se hrani presv. Rešnje Telo.“ — Vprašam: Kako se to pravilo izpolnjuje? Kedaj je bila zadnja razstava? Kako se cerkvena obleka deli revnim cerkvam? Kaj ne, da je treba to reč pravilom primerno urediti?

Dalje berem pod 7.: „Vsako leto bratovščina poroča, koliko darov je prejela, kako in kam jih je obrnila.“ — Vprašam: Kako se to pravilo izpolnjuje? Komu se daje zahtevano letno poročilo? Ali se ne bi bratovščina prav posebno pospeševala, če bi se to poročilo izdajalo na tak način, da bi ga lahko izvedeli vsi udje, torej v tisku? Ali ni taka objava v našem demokratičnem času (ali kakeršen je že naš čas) naravnost neizogibno potrebna?

Menda bi se ta reč tako-le dala urediti: Predstojniki revnih cerkva bi vsako leto do časa, katerega bi vodstvo določilo in raz-

glasilo, vodstvu naznanili, česa najbolj potrebujejo. Vodstvo bi poskrbelo, da se to — seveda po možnosti — izdela. Narejena oprava bi prišla na razstavo, katere kraj in čas bi se poprej javno razglasil. Ob enem bi se v tisku razglasilo v 7. točki zahtevano poročilo, kjer bi bilo naštetih vse duhovnije, koliko so dale in kaj so prejele. Po končani razstavi bi se darovi obdarovanim cerkvam oddali. Če bi bratovščina delala kaj na posebno naročilo in za posebno plačilo, o tem naj bi se vodili posebni računi.

Kje naj bi se imenovano poročilo objavljalo? Odgovorim za slovenski del škofije: Če bi imeli „poseben nabožni list za Slovence na Primorskem“, kakor se izraža naša okrožnica pod 7, bi to poročilo šlo v talist, drugače bi se trebalo dogovoriti s kakim drugim listom. V skrajni sili bi morda „Zbornik“ postregel, duhovniki bi pa iz njega vsaj glavno udom povedali.

Po pravilih je vodnik bratovščine mestni župnik pri sv. Ignaciju. Ne vem, koliko časa mu nešteta druga opravila puste za vodstvo te bratovščine. V ljubljanski bratovščini je „vodja mašnik, katerega visokočastito škofijstvo izvoli“. Ta verzija ima to prednost, da škofija lahko izbere duhovnika, kateri ima za to posebne zmožnosti kakor je bil n. pr. v Gospodu počivajoči prelat Flis. Toda o tem le mimogrede.

Imenovano bratovščino naj pospešujejo dušni pastirji po svojih duhovnijah. Njim nekoliko izpraševanja vesti: So v Tvoji duhovniji udje te bratovščine? Koliko? Ali število raste ali nazaduje? Kako adorirajo? Plačujejo letne prispevke? Jih redno odpošiljaš? Kaj treba storiti za poživitev? Če nimaš udov, priskrbi pravila bratovščine, ljudem razloži in priporoči ter začni vpisovati. Kedaj? Takoj.

Kar mi je bilo o tej točki najbolj pri srcu, sem povedal. Z Bogom! Tvoj sobrat.

Kembelj bistven del zvonu.

Iv. M-a.

Kar je ustom jezik, to je zvonu kembelj. Brez jezika ni govora, brez kemblja ni zvonjenja. Že ta primer, daje zadostno svedočbo, da je zvonu kembelj bistven del, da mu je neizogibno potreben. Iz tega sledi njega velika važnost za umetniški napredek v lepoglasju zvonov. To so izpoznali že stari mojstri, ki so posvečali velikostnim in oblikovnim izpremembam kemblja izredno pažnjo in skrb, prav tako kot natančno oblikovanemu rebrovju zvonu in dobro konstruirani osi jarma. Ta pažnja in skrb se je ohranila v zvonarstvu do današnjega dne ter se javlja v treh smereh: 1. mora biti teža kemblja v pristojnem razmerju k teži zvonu. 2. mora imeti kembelj primerno obliko, 3. mora biti prav obešen.

Zanemarjanje teh treh zahtev je žal premnogokrat krivo, da ne more priti glasovna

lepota in krasota marsikaterega zvonu do izraza svoje učinkovitosti. Večkrat je to posledica zvonarjeve površnosti in lahkomišelnosti, večkrat pa tudi njegove nespretnosti in nevednosti.

O težnem razmerju med zvonom in kembljem sem pisal v predzadnjem „Zborniku“. Danes nekaj o drugih dveh točkah, najprej o obliki in osobito o dolgoti kemblja. Dolgotno razmerje med kembljem in zvonom se da prav premeriti s stališča, da smatramo zvonjenje za istočasno in istosmerno nihanje dveh nihaj, zvonu in kemblja, združenih tako, da izvaja prvi nihanje drugega in da je drugemu omogočen večji razmah, vsled česar dohaja svojega tovariša pri najvišjem nihališču ter udarja obenj.

To je princip zvonjenja „z letečim kembljem“. Kembelj je mnogo lažji od zvonu, vsled tega bi bilo njegovo nihanje mnogo hitreje, ali v tem ga zadržuje počasnejše nihajoči zvon, ki je edini povzročitelj in izvršitelj kembljevega nihanja in sicer le oni del zvonu, ki se nahaja med obema vrtiščema zvonu in kemblja. Nihanje tega dela zvonu zamaja kembelj že ob svojem prvem pričetku in tako se prične istočasno skupno nihanje. Ker je pa kembelj hitrejši, doseže s svojo betico zvon, ko je ta še le v začetku svojega kolebanja. Prvi udarci so še šibki in v brenčanju glasovno še prikriti, kar je za zvon velika ugodnost, da so začetni pretresljaji zmerni ter se polagoma jačijo. Ko pa pride zvon do svojega največjega razmaha, da doseže s svojo poševno (ne navpično) višino skoraj vodoravno lego in ravno namerava nastopiti nasprotno smer kolebanja, v tem hipu zadene kembelj — ki bi hotel, ker je lažji, doseči še večji razmah — ob zvon ter mu izvabi na najprizanesljivejši in najprožnejši način glas, ki je plemenit, mehek, brez ostroti ter ima prostost in čas izdonevati; kajti kembelj odleti v hipu po udarcu od zvonu ter tako od njega oddaljen nastopi z njim vred nasprotno nihalno smer. Ker prileti tako leteči kembelj ob koncu vsake nihalne smeri na zvon, se imenuje to — zvonjenje „z letečim kembljem“. Tako zvonjenje je pri nas splošno v navadi kot je bilo že v najstarejših časih, je naravno in za zvon prizanesljivo. Tudi je lahko enemu možu zvoniti tako obešen zvon, če tehta tudi nad 2000 kg; le prav mora znati zvoniti, t. j. mora poslušati vrvi prosto vzdigovanje ter jo potegovati navzdol, ko se začenja sama navzdol pomikati.

Nemški zvonarji, med njimi osebito bivši Peter Hilzer iz Dunajskega novega mesta so zanesli v nekatere slovenske izvenprimorske zvonike drugačen način zvonjenja. Jarmi so iz litega železa ter imajo ob straneh na mestu vodoravnih osi navzdol navpično podaljšane rame (roče). Na koncu teh ram so vrtišča jarmov, tako da segajo daleč dol pod koreniko, tudi celo blizu do srede zvonu. Tako je torej, nasprotno kakor pri nas, vrtišče zvonu nižje kot vrtišče kemblja. Zvon ne niha v celoti na isto stran, ampak z go-

renjim delom na eno, s spodnjim pa na nasprotno stran. Vsled tega ostaja kembelj miren, ko začne zvon že nihati, ter počaka v vertikalni legi, dokler ne prileti zvon z veliko močjo nanj ter ga vrže na nasprotno stran. To je zvonjenje „z vrženim kembeljem“.

Res da ima ta način zvonjenja prednost v tem, da je omah zvonu krajši, vsled tega postranski pritisk na zvonišče in zvonik manjši, ker si dela zvon sam protiutež, res je tudi, da je tako obešen zvon lažje zviniti, toda te prednosti daleč nadkriljujejo mnogi kvarni nedostaki „vrženega kemblja“.

Pred vsem kvaren je že železni jarem, ki ni elastičen, zavira zvonu resonanco in kemblju elastičen udarec. — Pri udarjanju predmeta ob predmet je naraven in zato navaden način, da udarja lažji predmet na težjega in ne naopak, kar se vrši pri tem zvonjenju. — Kvaren in nenaraven je že prvi udarec, ker je nasilen; saj je znano le nekoliko izučnemu pevcu, da mora biti vsak tudi fortissimo predpisani glas v načetnem nastavku šibek ter preiti hitro, a stopnjema v forte. Pevec, grešče zoper to pravilo, ne poje, ampak (sit venia verbo!) laja in nekakemu lajanju smemo primerjati glasove „vrženega kemblja“. Glas vrženega kemblja ima poleg znaku nasilnosti tudi znak pokvečenosti in tleskanja; kembelj se nekako vtiska v zvon, da imamo občutek kot bi se prilepljal zvonu. — Mučno je poslušati tako obešene zvonove harmoničnih zvonil, osobito četrverglasnih, v katerih znaša glasovni obseg najmanj oktavo. Ker so zvonovi umerjeni za enako redko bitje, je bitje malega zvonu nasproti velikemu, ki je circa devetkrat težji, tako prenapeto redko, da ne vzbuja več občutka zvonjenja, ampak pritrkavanja z roko.

Kakšna je bila teža in oblika kembeljev prvih zvonov, o tem ni sporočil. Domnevati pa smemo, da so bili mnogo krajši in bolj enakomerno debeli, le ob koncu toliko debelejši, da niso tolkli po nadkrilju. Tako oblikovan kembelj pa je nedostaten, ker pada, ko dosega najvišji razmah, z gorenjim koncem v notranjost zvonu. Vsled tega se je že zgodaj v zgornjem delu potanjševal, da je zadobival obliko hruške. Debelejši in težji spodnji del mu je vsled sredobežnosti zabranjeval padanje v zvon in omogočeval stanovito udarjanje na najdebelejšo plast krila.

Pa tudi ta oblika se je začela izpreminjati, ker je bil kembelj prelahek in njegov udarec prešibek. Zunanje plasti krila so ostajale preveč mirne ter so zabranjevale prosto in popolno tresljanje notranjih plasti. Temu je sledila debelejša betica in večji podaljšek kemblja pod njo. In tako so začeli zvonarji že takrat iskati pravega razmerja med debelostima krila in betice in dolgostjo podaljška.

(Konec prih.)

Iz krščanskega sveta.

F. Š.

RAZKOL V RUSKEM RAZKOLU

Nadaljevanje in konec.

4. Ruska duša.

Ruska duša je v boju med starim pravoslavljem in „novo cerkvijo“ v precepu. Kljub temu, da koleba med staro in novo strujo, vendar vodilne ruske misli ne izgubi izpred očí, kar bi zapadnjaki vže zdavnej storili. —

Rusko dušo spori med višjimi cerkvenimi dostojanstveniki pusté popolnoma hladno. —

Eno je jasno: brez vere ni življenja. In ta misel je tako tesno spojena z življenjem vsakega Rusa, — pa tudi intelligence, razun one, ki se je po zapadno-evropskih mestih napila materialističnega naziranja, — da mu je življenje brez Boga nekaj nemožnega. —

Gotovo ne najdemo v človeški družbi — vsaj kulturni — naroda, ki bi bil tako ozko spojen z verskim načelom kot je ruski. — Vse bo pretrpel, vse prenesel, vse si pustil vzeti — toda svoje versko prepričanje bo branil do skrajnosti. Ob tej kremenitosti verske duše je obnemogla tudi sovjetska vlada.

Kako je Rus globokoveren nam pričajo ikone (svete podobe), ki jih ima ne samo vsaka ruska hiša, ampak tudi hoteli, kavarne, prodajalne, krčme izpostavljene v javnih lokalih na vidnem mestu. In naj bo Rus na železnici ali v krčmi, doma ali v cerkvi, opravil bo svojo pobožno molitev tu kot tam. — Ne bo ga motil nihče v njegovem svetem opravilu. Narod s plugom v roki in evangelijem v srcu je ostal še danes zvest naravnemu in božjemu zakonu. —

Rusu je ideal iskati resnico in Boga. — To nam pričajo vsi veliki ruski misleci kot Turgenjev, Gogolj, Solovjev, Homjakov, Puškin, Tolstoj, Gorki itd. — Vsi ti natančni poznavalci ruske duše so se v vseh svojih nešteti spisih poglobljali v duševnost ruskega ljudstva in našli na dnu ruske duše vero, iz katere klijejo na dan vse druge čednosti družabnega življenja.

To je najbolj značajna poteza ruske duše, to je neizbrisno znamenje narodnega značaja: neugasljiva duhovna žeja po Bogu in resnici.

Praktično nam dokažejo to potezo ruske duše neštivilna romanja iz oddaljenih krajev v sveto Moskvo, Nižni Novgorod, Kijev, kjer so romarji ob suhem kruhu in vodi po cele mesece na potu. Isto smo videli v 14. in 15. stoletju pri srednje evropskih Slovanih, ko jih srečamo v Štivanu pri Devinu celo iz sedanjih madjarskih poljan, iz Češke in Moravske, da celo iz Karpatov. — Ruska globoka pobožnost pri sv. opravilih je toliko, da se ne da, bi rekel, v svoji zamaknjenosti, motiti niti od cerkvenikov, ki pobirajo miloščino.

Kjub temu, da nimajo vsi ruski samostani niti enega topa in vse ruske hiše niti ene puške za širjenje in utrditev verske misli, ostane vendar Rusu vera tisti najdražji zaklad, ki si ga ne pusti od nikogar izruti iz srca. —

Evropski zapad pozna na tisoče političnih strank in struj, katerim gre edino ali vsaj v prvi vrsti za materialni dobiček, stremljenje za revolucijo in nasilje, in koritarstvo; medtem ko vidimo v Rusiji res različne verske borbe, ali vse se osredotočujejo v eni smeri: ljudstvo moralno dvigniti, ljudstvo versko preroditi.

In tudi sedanja borba med starim pravoslavljem in „novo cerkvijo“ pušča ljudstvo v ravnovesju; cerkve so vedno polne, kar priznava oba pola. — In katoliški duhovnik piše iz Rusije: ako bi hotel danes vpeljati v svojo cerkev pravoslavno liturgijo in sprejeti Ruse k božji službi, imam takoj vso okolico za seboj. —

Ker je ruska duša tako Bogu udana, verna in pobožna, kar občudujejo vsi zapadno-evropski opazovalci v Rusiji od blizu, zato ni čuda, ako jo imenujejo sveto Rusijo, na kar so Rusi tudi silno ponosni. — Katoliški svet se je nekoč ponašal s svetim mestom Rimom, danes je to samo še v zgodovini; to dedščino je podedoval slovanski vzhod. —

Zapadna Evropa se je pogreznila v materializem, slovanski vzhod vstaja v solncu verskega prepričanja.

5. Stališče katoliške cerkve.

Katoliška cerkev gleda z največjo mirnostjo na razkol v ruskem razkolu. — Ona vè, da so to nekdanji udje sv. cerkve in božja Previdnost bo poskrbela, da tudi razkolniki spadajo v skupen hram, ker so bili zapeljani po prevzetnosti carigrajskih patrijarhov in po samoljubju in imperijalizmu ruskih carjev.

Od florentinskega cerkvenega občnega zbora se je napravilo veliko poskusov za združitev obeh cerkvâ, zlasti se je v zadnjih desetletjih silno trudil veliki Lev XIII. da bi pridobil Ruse za katoliško cerkev ter je bil voljan dovoliti vse liturgične izjeme in narodni jezik, samo da bi bil en hlev in en pastir. — Zadeva pa ni bila še zrela. — Poleg tega se je ustanovila posebna institucija v Rimu za proučevanje vzhodnega verskega vprašanja in obenem vzbudilo veliko ciril-metodijsko gibanje za zbližanje obeh cerkvâ. —

V Rusiji sami so nastopili učenjaki svetovnega glasu za zbližanje, zlasti Solovjev († 1900), vseučilišni profesor v Moskvi in Peterburgu, a zadnji čas Vladimir Sergij Starogorodski, ki je bil z svojim 30. letom rektor visoke duhovne akademije v Peterburgu, škof pogajalec med starokatoliki in anglikanci, državni svetnik in finlaski nadškof, ud sv. sinoda in po revoluciji metropolit. — Kot posebnega nasprotnika „nove cerkve“ ga je sedanja vlada internirala v Nižni Novgorod. —

Tako delujejo vsi, ki vidijo dalekosežnost katoliške cerkve, da bi se čim prej uresničil Kristusov izrek: Ut omnes unum sint! A tudi rusko ljudstvo samo čuti tisto nagnenje do združitve, naleti na odpor pri vladi in zlasti pri delu ruskega menišstva in duhovništva. —

Toda prepustimo tudi to veliko nalogo božji Previdnosti. Eno pa lahko trdimo, da sedanje socialne in verske razmere v Rusiji silno pospešujejo idejo zbližanja, a ne morda najmanj zadnji bič — lakota, katero hoče omiliti sv. Stolica z svojimi strokovnjaško upeljanimi podpornimi akcijami. —

Dal Bog, da bi luskine predsodkov na obeh straneh odpadle in da se naši bratje čim prej vrnejo v krilo katoliške cerkve, kjer je edini dom pravih Kristovih učencev.

Iz Zbora.

Cerkvena oskrbništa, pozor!

Do 30. septembra t. l. se morajo predložiti oblastvom **kompletne** prošnje za vojno škodo. Po preteku tega roka izgubi vsakdo pravico do odškodnine.

1. Ker je še mnogo cerkva (19), ki niso tega storile, zato se opozarjajo, naj ne zamude roka. — Priložiti je treba načrte cerkva (stare in nove), troškovnik ozir. proračun nove stavbe, cenitev škode, posestne pole in zemljiške izpiske, pooblastilo zastopstva, potrdilo ordinarijata o odobrenju načrtov itd. — Kdor nima še načrtov, naj se nemudoma obrne na „Zadrugo poškodovanih cerkva“, da mu tam poskrbè vse potrebno.

2. Kjer so zidali ozir. popravljali cerkve državni organi, so dolžni postaviti poleg prižnice, kora, krstnega kamna tudi *glavni oltar*, tako, da je cerkev sposobna za javno službo božjo. — Zahtevajte vedno, naj se *predloži načrt oltarja kompetentni cerkveni oblasti* (ordinarijatu in cerkv. oskrbništvu).

Tega se silno branijo tehnični državni organi, toda zmagali bomo le z vztrajnim zahtevanjem, drugači nam postavijo kot oltar kako spakedranko, ki bo le v spodtiko bogoslužju.

3. Državni organi vam bodo hoteli *nabaviti tudi notranjo opravo* kot klopi, eno spovednico in omaro v zakristiji ter vam bodo ponujali v podpis „in bianco“ neko pooblastilo. — Ne podpišite nobenega pooblastila, ker bi vas hoteli s tem vloviti za odškodnino premičnin. — Prošnja za premičnine je popolnoma ločena od nepremičnin, Drž. organi vam morajo izročiti cerkev sposobno za bogoslužje, nimajo pa nobene pravice vtikati se v cerkv. premičnine!

Prihajali bodo nad Vas z silnim pritiskom, toda na vdajte se!

Dobili smo in priobčujemo: Dovolite, da se obračam do Vas z iskreno prošnjo, da to pismo izročite organizaciji slovenskih duhovnikov.

Govori se tu, da bo več duhovnikov Vaše škofije vsled razmer zapustilo službovanje v škofiji.

Tu na Koroškem je silno pomanjkanje slovenskih duhovnikov, ker jih je po plebiscitu nad 30 odšlo.

Ker bi vlada proti duhovnikom iz Italije gotovo ne ugovarjala in se pri našem kn. šk. ordinariatu želijo slov. duhovniki, v imenu katoliških Slovencev na Koroškem iskreno prosim, da duhovniki, ki bi Goriško radi zapustili, gotovo pridejo na Koroško in zato uložijo pri tukajšnjem ordinariatu prošnje za sprejem.

Razmere so se tu proti duhovnikom pomirile in v svojem poklicnem delu nimamo nasprotovanja, vsaj več ne, kakor pred vojsko od strani brezvernih maloštevilnežev, ki so pa povsod.

Ako treba, pošljemo enega zastopnika v Gorico na ustmen pogovor, ali pa kdo pride sem, kar bi bilo še boljše, da se na licu mesta prepriča.

Z najudanejšim spoštovanjem pozdravlja preč. sobrate *Ivan Starc, župnik, Keutschah, Kärnten, Austria.*

Hodiše, 14. 6. 1923.

Poročilo občnega zbora „Zadruga po vojni poškodovanih cerkvâ“. — Občni zbor se je vršil dne 21. julija t. l. ob prisotnosti $\frac{2}{3}$ članov.

Prvomestnik msgr. dr. Meizlik po toplem pozdravu opominja, da je dolžnost vseh poskrbeti za zidanje cerkvâ. Ker je pa to delo združeno z velikimi težavami, tudi konsorcij ni mogel doseči to, kar se je od njega pričakovalo.

Sledilo je podrobno poročilo arhitekta in ravnatelja konsorcija g. Radovića o delovanju zadruga, ki je bilo v začetku teoretično, da se je prišlo na čisto z vladnimi odredbami glede cerkvâ, a je pozneje zasečalo tudi v praktično rešitev tehničnega značaja. — Vsled tipičnega italijanskega značaja o menjavi odlokov, smo sicer po tolikem boju dosegli velike vspehe, toda vsled abstrakcionizma nekaterih krajnih oblastev, ne gre delo izpod rok.

Pri slučajnostih se je razvila živahna debata. Cerkev kot javna bitja morajo sama zidati vsled zakona. Toda to točko abstruira Uff. Ricostruzioni. Položaj je posledica občnega gospodarsko-socialnega položaja.

Ker pa smo primorani nastopati kot varuhi zakona, zato je zadruga z $\frac{2}{3}$ večino sklenila vztrajati na samostojnem zidanju.

Načelnštvo in nadzorništvo je bilo z vzklikom izvoljeno kot lanskega leta.

Opcije. — To vprašanje se bliža vedno bolj svojemu katastrofalnemu koncu. Začeli so zavračati rekurze.

Prva sta bila zavržena sobr. A Lavrič v Vipavi in sobr. K. Supin v Sp. Idriji. Oba nas v kratkem zapustita.

NOVA TISKARNA.

Z velikim zadoščenjem poročamo, da se naš list tiska v „Zadružni tiskarni“, ki je last K. T. D. Tiskarna je bila potrebna, kajti Narodna tiskarna je postala podjetje desetorice, ki ne puste nikogar v svoj krog. K. T. D. je storilo vse poskuse za združenje obeh podjetij, ki so pa ostali brezuspešni. Č. sobratom priporočamo novo „Zadružno tiskarno“, za katero stoji nad 85 duhovnikov-zadružnikov in je vsakemu pristop prost in brez ovir.

Poročilo o sestanku voditeljev Marijinih družb v Gorici. — Škofijski voditelj poroča o stanju Marijinih družb nakar poda besedo glavnemu predavatelju dr. M. Brumatu, ki obširno ter z njemu lastno toploto poroča o namenu in organizaciji Marijinih družb v obče, posebno pa še o njih razmerju do katoliških prosvetnih društev in o Bogoljubu.

Zbor voditeljev je odobril sledeče resolucije: 1. Očigled potrebam časa bodi najodličnejša in najnujnejša skrb dušnih pastirjev to, da ustanovijo, poživijo in okrepijo v svojih duhovnih čvrste in delavne Marijine družbe.

Da to dosežejo, naj se po svojih razmerah in potrebah poslužijo zlasti teh-le sredstev: 1. Skrbijo naj, da bo vladal v Marijinih družbah res pravi marijanski duh iskrene in vesele pobožnosti. S posebno vnemo naj gojijo tudi ljubezen in čiščenje presv. Srca Jezusovega, ki je vir tako obilnega blagoslova.

2. Mesečni shodi naj ne bodo le neka šablonska cerkvena pobožnost, ampak zares shodi mladih ljudi, vsekako z izrazito verskim značajem.

3. Govori v kongregacijah naj bodo bolj prijetne, dobro pripravljene konference kot pa stroge pridige; z večnim „to moraš“ si src mladine ne osvojimo, pač pa bi vtegnile Marijine družbe še nadalje ostati strašilo za premnoge mlade ljudi.

4. Zbor voditeljev zato še posebno povdarja nujno potrebo po privatnih shodih izven cerkve (v družbeni dvorani ali na drugem primernem kraju). Družba naj skuša zadovoljiti vse upravičene želje mladine po udeleževanju v organizaciji, seveda vedno le v oni meri, ki pristojna resni cerkveni ustanovi. — Zato naj po možnosti nudi svojim članom vse, kar more nuditi dobro urejeno katoliško društvo: petje, igre, predavanja, (zlasti gospodinjstvenega značaja) deklamacije, kratke govore deklet samih, romanja itd.; sploh vsa sredstva, ki so zmožna družiti dekleta v pravi sestrski ljubezni. Na družabne shode in sestanke naj se povabijo včasih tudi zunanji govorniki. — Duhovniki, ki so povabljeni na take sestanke, naj ubirajo pri svojih govorih navduševalne, bodrilne in vesele strune.

6. Važna naloga voditeljev je zlasti tudi v tem, da znajo vzbujati, modro voditi in podpirati inicijativo družbenikov in družbenic; le tako pridejo mladeniči in dekleta do zavesti, da o n i tvorijo družbo in imajo hkrati v voditelju dobrotnika, ki se z vso ljubeznijo žrtvuje za njihov dobrobit in pomaga, kjer le more.

7. Zbor voditeljev svari pred odurno, neprevdano ali celo neutemeljeno strogostjo, ker rodi potuhnjenost in mori pravega duha v družbi.

II. Kjer niso tla še nikako ugodna za ustanovitev družbe, tam naj se pa nemudoma ustanovijo Marijini vrtci.

Le ti naj postanejo zares ognjišča iskrene otroške pobožnosti, prepletene s srčnim veseljem, petjem in cvetjem, da otročiče kar pritegnejo nase.

III. Ker so Marijine družbe najboljša in najprimernejša organizacija, zato nikakor ne gre, da bi na ljubo katerikoli drugi organizaciji škodo trpele.

Pri igrah z mešanimi vlogami bi smele družbenice le takrat sodelovati, ako smatra voditelj sodelovanje za nujno in so igre res vseskozi dostojne. Pod firmo Marijine družbe pa so igre z mešanimi vlogami vedno prepovedane.

IV. Voditelji Marijinih družb naj uravnavajo vse svoje delovanje po prepričanju, da božjega kraljestva ne ustvarja zunanja sila, ampak notranja moč duha božjega.

Božji milosti pa utiramo pot s potrpežljivo ljubeznijo in iskreno udano molitvijo.

*

Razen tega so bili napravljeni še sledeči sklepi: 1. Ker je za prospeh Marijinih družb nujno potrebna tudi organizacija vodstva, izvolijo se v pomoč škofijskemu voditelju v osrednji odbor še sledeči čč. gg. sobr.: Iz Gorice: Dr. M. Brumat; iz najbližjih okoliških dekanatov pa: Oskar Pahor, Ant. Jožef Budin in dekan Alojzij Novak.

2. Preč. gg. dekani so nujno naprošeni, da poskrbijo čimprej za izvolitev dekanijskega voditelja Marijinih družb v svojem dekanatu.

3. Dekanijski voditelji sami pa naj poskrbijo, a) da se bodo še tekom tega leta vršili povsod večji shodi Marijinih družb posameznih dekanatov ali okrajev; po možnosti bodi s temi shodi združen tudi prepotrebni pouk za predstojništva Marijinih družb. — b) skrbno naj tudi organizirajo zborovanja Marijinih družb ob priliki letošnjih evharističnih shodov.

4. Zbor odobri prispevek posameznih družb v osrednjo blagajno. Potreba in upravičenost te zahteve je povsem jasna. Ta prispevek znaša letno 5 L, ako število družbenikov ali družbenic ne presega 20 članov; za vsakih nadaljnjih 20 članov ali za vsaki nadaljni odlomek tudi 5 L; v nobenem slučaju pa ne več kot skupno 20 L. — Te zneske naj poberejo dekanijski voditelji v svojem okolišu in jih pošljejo na naslov sobr. dr. Mirkota Brumata v Gorici.

7. V svrhu pospeševanja apostolskega delovanja v naših družbah, priporočamo vsem voditeljem, da dobavijo in razdele med družbenice „apostolnice“, ki jih je založilo K. T. D. v Gorici po 10 st. komad.

8. Škofijsko vodstvo je sprejelo nalogo, da izposluje potom družbe gg. lazaristov v Mirnu vsem voditeljem Marijinih vrtcev delegacijo za blagoslov in pokladanje čudodelnih svetinj v svrhu odpustkov.

Z. L. S. N. B. D. M!

Že gori. — Čeprav ni Kraševac Dobropoljec (kakor Bogoljubov dopisnik prav pravi) je vendar Pivčan — Pivčan.

Trnovo, Pivka, Košana so mobilizirane v eni misli: posvetimo družino Srcu Jezusovemu. Če se je že skoro vsa trnovska župnija, ki šteje nad osem tisoč duš, posvetila po hišah S. J.; če knjižici: Posvetimo družine S. J. in „Srečne hiše“ romajo od hiše do hiše; če verniki hitijo postavljat podobi S. J. častno mesto oziroma nabavit, če je še nimajo; če je n. pr. v Dolenji Košani ali v Štivanu ali Harjah itd. bilo vpričo duhovnika od 25—40

posvečenj en dan in so verniki od hiše do hiše hodili kot v procesiji z veseljem v srcu s solzami v očeh in pesmijo na jeziku: tedaj mi boste potrdili, da želi S. J. tudi med miselnimi Notranjci in mrzlimi Kraševci kraljevati!

Tudi mi smo nekaj časa mislili, da ne pojde, češ, to je za južni temperament ali za mehkega Dolenjca. Pa smo se zbrali enkrat pozimi v Trnovem na skupno konferenco iz obeh dekanij: Trnovo in Postojna ravno radi posvečenja družin. Inicijativa je izšla iz postojnske dekanije — pogum je dajal letošnji Pastirski list — začela je izvrševati trnovska pa je šlo.

Ko smo začeli pridigati — nismo imeli samo par pridig — šlo je kar naprej in še danes ni konca. Nismo gledali, da bi se moralo po prvem šturmu že vse posvetiti. Ne! Srce Jezusovo nam je bilo milostljivo, da smo ga, če se smemo pohvaliti — posnemali: „Učite se od mene, ki sem krotak in iz srca ponižan.“

In sad češčenja in posvečenja? Kakšna izvanredna spreobrnjenja niso znana — kakor jih je doživel P. Matej. Ali, milosti polno življenje se dviga. „Gospod, pet let skup ni bilo toliko obhajil, kot jih je sedaj v teh mesecih“. „Pri nas še ne pomnimo, da bi ljudje tako šli k obhajilu kot sedaj“, je glas iz druge župnije. In trnovski g. dekan je rekel: „Gg. kaplana mi pravita kako zelo prihajajo po posvetitvi ljudje k sv. obhajilu.“

Sobratje! Začnite! Naj vas ne zapelje počasnost vernikov, vodi naj vas S. Jezusovo, krotko in iz srca potrpežljivo. Srečko.

Katehetski vestnik.

Prip. odbor za kat. shod poroča katehetom. — Med številna zborovanja kulturnih delavcev, ki so razvrščena v dnevi V. katoliškega shoda, smo uvrstili tudi konferenco katechetov, ki bodo takrat (ponedeljek, dne 27. avgusta) v Ljubljani navzoči. Vabimo torej s tem katehete od blizu in od daleč na posvet, ki bo omenjenega dne ob treh popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne.

Pomeniti se nam je v prvi vrsti radi učnih knjig, ki jih bo treba v kratkem prirediti. Na lanskem tečaju v Zagrebu smo sprejeli enotno učno osnovo za ljudske, višje šole in srednje šole v Jugoslaviji. V osnovi se je za prve tri razrede osnovnih šol določil „Krščanski nauk za prvence“. Nova izdaja je pa namenjena le prvemu in drugemu razredu. Vsled tega bo nastala vrzel, ki jo bo treba premostiti sporazumno z vsemi katehetskimi društvi v Jugoslaviji. Tudi glede sestave in izbire drugih knjig se je treba ozirati na enotno skupno osnovo, ki bo morala biti obvezna za vso Jugoslavijo.

Konference.

Poročilo. — Na svojem dekanijem se stanku dne 22./2. je sklenila duhovščina bovškega dekanata, da se združi tudi ona, od sveta najbolj odrezana in osamljena, v Z. S. J. Dne 19./4. so se prvič sešli, da določijo natančnejše delovanje in spored. Sestanki se bodo vršili v letnem času vsak mesec, po zimi pa vsak drugi. Pričnejo v cerkvi: nagovor, adoracija, spoved. Nadaljevanje v župnišču. Zadnji sestanek se je vršil 4./6. Na njem je predaval preč. g. dekan in predsednik Z., Andrej Klobučar o zakonskem pravu „de requisitis ante celebrationem“.

Razpravljali so ta dan tudi o raznih liturgičnih vprašanjih in sklenili med drugim naj se uvede, dokler kat. shod ne da končnovejavnih določb glede obavljanja nedeljskega blagoslova, vsaj v dekanatu enotno postopanje. Doslej je bila v vsaki duhovniji drugačna navada. Po litanijah se zaključila prva in zadnja molitev. Po očenaših etc. intonira duhovnik: Vsi ponižno počastimo ali pa zapojejo pevci sami 2 kitici, nakar se moli: Kruh iz nebes etc. in se končno da sv. blagoslov. — Pričakujemo od Zajednice pod varstvom Presv. Srca obilo blagoslova in pobude za nas same in pa zlasti še za gojitev Marijinega cvetja.

Ante Česornja.

Koferenca Šempeterske Zajednice S. J. v Mirnu. — Začela se je se sv. mašo, med katero je imel sobrat I. Zdravljč C. M. govor o popolnosti duhovnika. Po sv. maši se je Zajednica kot družina posvetila presv. S. J. Pri konferenci sami je sobrat nadškofijski voditelj Marijine družbe Leopold Cigoj poročal o temi 1. duhovnik in Marija 2. Marijine družbe. Nato je bila volitev dekanijškega voditelja Marijinih družb. Kot tak je bil izvoljen sobrat I. Godnič, ki je poročal o sestanku delegatov za evharističen kongres v Logu pri Vipavi in sicer glede priprav in programa za ta kongres.

Kronika.

Nove maše. — Letos so darovali prvo sv. mašo iz gor. nadškofije g. Franc Hrovat, Srpenica: Viktor Kos, Podmelec; I. Lavrenčič, Vrhpolje; I. Premrl, Vrhpolje. Obilo blagoslova!

Zlata maša gospoda knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča. — Pretekli petek, dne 3. avgusta je v svoji rojstni župniji, v prijaznih Begunjah na Gorenjskem, prevzvišeni vladika daroval svojo zlato mašo isti dan, ob isti uri, pri istem oltarju, kakor pred petdesetimi leti svojo novo mašo.

Goriški kapucini. — Pretekli mesec so zapustili slov. kapucini Gorico. Vse prošnje in dokazi za njih potrebo v Gorici so našli gluha ušesa. To je po vojski v verskem oziru najhujši udarec za Gorico in okolico. Za prihod leto je obsojen k isti usodi tudi samostan v Sv. Križu.

Življenje sv. Frančiška Saleškega. — Ni dolgo, kar je eden naših sotrudnikov izrazil željo po tej knjigi. Danes jo imamo! Spisal jo je Dr. Walland, Salezijanec v Ljubljani. Knjigo sobratom toplo priporočamo!

Novi tržaški škof. — Goriški profesor v bogoslovju Dr. A. Fogar je imenovan za tržaškega škofa. Mi kličemo: blagor Trstu, dobil je škofa po božji volji. Našemu prijatelju pa želimo obilo božjega blagoslova na trnjevi poti, ki ga čaka.

Krekovi izbrani spisi, I. zvezek. — Prvi zvezek obsega tisto dobo Krekovega življenja in pisateljstva, ki je tudi večini njegovih znancev najmanj znana: šolsko dobo, učna leta našega mojstra. Življenjepisni del obsega Krekovo življenje od zibelke do doktorata, spisi se začenejo z gazelo štirinajstletnega dečka, priobčeno v Alojzijeviskih Domačih vajah, in končajo s pismom z dne 14. maja 1892, ko je odhajal 26 letni doktor bogoslovni ved na svojo prvo službo. Knjiga obsega 59 strani uvoda, 18 pisem, 18 pesmi, en dramatični prizor, šest povesti (deloma v odlomkih), nalogo osmošolca Kreka in pet člankov in listkov, priobčenih v „Slovenu“;

med slednjimi bo zbudil posebno pozornost Krekov odgovor na Tavčarjeve „4000“ ki je bil doslej pri nas čisto nepoznan. Knjigo krasi sedem slik na finejšem papirju (slika Krekove rojstne hiše in vasi, slika Selc in „Štoka“ i. t. d.) in izvirna naslovna stran ob prehodu med uvodom in zbranimi spisi. delo prof. G. Porente: slika sejavca, ki s silnimi kretnjami koraka preko polja, iz samih ravnih črt. G. slikar je rekel, da bi bila vsaka druga poteza za Kreka premalo energična. V ozadju hrib Sv. Miklavža, Rakitovec in Triglav.

Odkritje spominske plošče † Antonu Kržiču. — Dne 5. avgusta t. l. je bila v Rakitni nad Borovnico odkrita lepa spominska plošča † profesorju, častnemu kanoniku, slov. pisatelju in vzgojitelju Antonu Kržiču.

Cvetje iz „Dela“. — „Povem g. dekanu, da mu ni treba tako rohniti po cerkvi, ki jo je proletariat napravil, kateri ga bo enkrat tudi ven spodil. Polovica ljudi ni bila pri spovedi, torej polovica ljudstva ne veruje več v vaše kvante. Proletariat na tebi leži, da to nesnago z močno roko odpraviš in jo iz hiše (cerkve) vržeš kot čebelice trote. — Proč z ljudmi, ki hočejo ukloniti z vero vaš hrbet kapitalističnemu biču!...“

Pravijo, da je ustvaril Bog človeka po svoji podobi. Če je to res, tedaj je Bog oče vsega pomilovanja vreden. —

Tu se vidi farje kot zveste hlapce buržoazije. — Gospodje farji: srednjeveški časi in vaš Eldorado v neumnih ljudeh je minil. Ljudstvo vas dnevno bolj spoznava! Ljudstvo, gorje tebi, če bi prišli ti gospodje spet na vlado. — Hudič in far nosijo eno barvo! In te se varujte!

Pameten človek ne more verjeti v svetopisemsko bajko, da je pred nekaj tisoč leti tajinstven individuj (bog) z besedo „bodi“ ustvaril svet in življenje v šestih dneh!“

Ljudski koledar! Kat. tisk. društvo izda letos „Ljudski koledar“. Koledar bo lepo opremljen in dobro urejen. Sobrate opozarjamo na to knjigo in priporočamo razširjanje isto. Naroča se lahko že sedaj pri Zadrugi tiskarni. Cena ne bo presegala 2 liri. Sobratje, podpirajmo naše podjetje!

Slovensko Alojzijevisče v Gorici. — Prvo šolsko leto je zaključeno. Skoraj vsi dijaki so naredili izpit za gimnazijo. Letos bo zavod v celoti odprt.

Pogoji za sprejem so znani iz časnikov. Sobratje, zavedajmo se kulturnega pomena Alojzijevisča!

Socialni tečaj. — Dne 22. in 23. avgusta se bo vršil vsakoletni tečaj kršč. soc. dijaštva v Črnem Vrhu nad Idrijo. Referirali bodo g. prof. Breitenberger, poslanec Šček, Dr. Besednjak, tajnik „Prosv. Zveze“ prof. Terčelj, Janko Kralj i. dr. Predavanja obravnavajo vsa pereča vprašanja naše struje.

Za hrano in stan je preskrbljeno; oboje stane dnevno 8 Lit.

Članarina za „Zbor sveč. sv. Pavla“ znaša letnih 25 lir.

Kdor ni še poravnal, naj poravna čimprej!

Če pa kdo te svote ne zmore, naj se pa vsaj z manjšo svoto spomni, da je prejemel celo leto „Zbornik“, ker je treba vendar plačati tisk.

Jasna beseda!

Sobratje!

„Edinost“ je dne 11. avgusta t. l. prinesla repliko na nek članek „Goriške Straže“, ki je iz krščanskega nramnega stališča obsojal vsak atentat kot zločin.

„Edinost“ pa v tej svoji repliki razločuje dvoje vrste atentatorjev na človeško življenje in premoženje. Prvi so idealisti, ki vrše svoja dejanja iz idealizma drugi pa iz sovraštva. Prvi atentatorji so hvale in slave vredni ter „mučeniki“ in šele drugi so zločinci.

To je slovesen nauk „Edinosti“.

Krščanski princip je pa tale:

Razločujemo dvoje vrste ljudi: hudodelce in pravične:

a) Hudodelca kaznovati ima pravico samo javna, priznana oblast. In to pod temi pogoji 1) da je bil zločin res težek, 2) da je dotičnik zločin res izvršil in 3) da je zločin sodnijsko ugotoljen.

Vsako drugo kaznovanje zločinca je nov zločin.

b) Pravičnega direktno umoriti ni nikdar dovoljeno.

To je krščanski nauk o atentatih!

Zato pa ugotovljamo sledeče:

„Edinost“ je po paktu priznanem meseca maja 1920. kršila svojo dolžnost, ker piše protikrščansko.

„Edinost“ imenuje pisca „Goriške Straže“ zakotnega mazača. Mi pa ugotovljamo, da je pisec „Stražinega“ članka eden najagilnejših isterskih kulturnih delavcev — posebno na polju združništva in dozda tudi upoštevan dopisnik „Edinosti“ same. Zaključujemo:

„Edinost“ piše proti temeljem krščanske morale in imenuje zagovornike te morale zakotne mazače.

Sobratje, izvajajte posledice!

Zbor. svečnikov sv. Pavla.

Ali smo že začeli?

L. C.

Spisovati „zlato knjigo“ družinske posvetitve presvetemu Srcu Jezusovemu?

Drugi katoliški narodi so poslali v Paray le Monial že cele sklade debelih zvezkov posvetilnih pol; italijanski katoličani so pred letom vzdali v glavni oltar cerkve al Gesù v Rimu stotisoč dokumentov o izvršeni posvetitvi. Goreči častilci božjega Srca razvijajo vsepovsod živahno agitacijo za to lepo družinsko pobožnost. Ustanavljajo posebne centrale, ki oskrbujejo ta sveti ogenj in podžigajo srca k požrtvovalni vnemi za božje Srce; posebna tajništva pa imajo v pregledu ves razvoj te važne akcije in vodijo sezname že posvečenih družin v svojem okolišu.

In pri nas?

Ponovno smo že razpravljali o tem predmetu na naših sodalitetnih konferencah, govorili ljudstvu v cerkvi. V Zborniku in Bogoljubu smo že večkrat brali prav čedne, bodrilne sestavke. Pobožna vaja je torej povsem znana nam in ljudstvu. In vendar! Kako redke so še zmiraj one družine, ki so si na očiten in slovesen način izvolile božje Srce za svojega zavetnika in ga proglasile za svojega Kralja? Kamen se je sicer utrgal v gori, a pomika se z naravnost nerazumljivo in docela nepričakovano počasnostjo dalje.

Le od časa do časa mal utrinek, le tu pa tam svela iskra — le posamezne družine — a o gorkem ognju, o mogočnem kresu, ki bi visoko dvigal plamen ljubezni do božjega Srca in zajemal čimdalje večje množice krščanskih družin, ni bilo doslej še od nikoder slišati.

Po pravici se torej povprašujemo, kaj je temu krivo? Mari so naši ljudje res tako mrzli do presvetega Srca, da jih ta ogenj ne zajme in ogreje, ali pa se mi zadostno, ali vsaj dovolj spretno ne potrudimo, da bi jim to lepo pobožnost omilili in jih pridobili zanj? Ali obstojata kar oba vzroka skupaj, ali je morda teh še več?

Vzdržimo se sodbe. Eno pa je potovo: Na tej nizki stopnji ne moremo in ne smemo ostaniti. Zadeva je tako važna in pomembna za ves duševni preporod naših družin, da nikakor ne smemo preko tega vprašanja z običajno, hladno resignacijo: Saj smo že poskusili, pa ne gre; naše ljudstvo ni še zrelo za to pobožnost.

Če je temu res tako, potem mora solnce naše gorečnosti bolj toplo sijati, da bo moglo ogreti tudi ta mrzli rod, ki naj končno dozori za iskreno češčenje božjega Srca.

Premnogi praktični nagibi, zakaj naj se s posebno vnemo zavzamemo ravno za češčenje presvetega Srca Jezusovega in špeciijelno še za razširjanje družinske posvetitve so povsem znani. Le enega naj tukaj še posebej poudarimo.

Družinska posvetitev je eden najlepših aktov in morda naravnost višek v češčenju božjega Srca. Hkrati ima — enkrat izvedena — zagurano svojo bodočnost, ker je podoba presvetega Srca ono močno sidro, s katerim se utrdi v krščanskih družinah. Medtem ko druge pobožnosti v premnogi slučajih z duhovnikom vzrastejo, stojijo in padejo, ima družinska posvetitev svojo glavno oporo v družini sami. Tam je njeno središče in ni navezana ne na cerkev, ne na duhovnika. Zato ne zamre, dokler je v hiši le nekdo, ki ne zanemari prestola božjega Srca, ampak ga kinča s cvetjem, mu prižiga lučko in časti z molitvijo ter tako družino vedno spominja na dano obljubo, na storjeno prisego. Božje Srce pa kot družinski kralj tudi samo tako mlo gleda s svojega prestola na sebi posvečene, da je že ta mili njegov pogled neprestani pridigar vsem, ki z njim stanujejo pod isto streho. Temu milemu pogledu se ne more trajno umikati ali ustavljati niti družina, ki se mu je bila morda za nekaj časa odtujila; saj božje Srce, zvesto svoji obljubi, siplje nanjo večje in izrednejše milosti.

Ali bomo torej začeli?

Saj smo že morda povsod, a žal doslej le z majhnim uspehom. Po mojem skromnem mnenju morda največ zato, ker še nismo doslej

te pobožne akcije primerno organizirali in sistematično uredili.

Zato si dovoljujem v naslednjem podati našim sodalitetam v prevdarek načrt, kakor ga je bila izdelala črniška sodaliteta na konferenci v Ajdovščini, dne 21. junija 1922.

1. Škofijstvo se nujno naprosi, da takoj ustanovi centralo za družinsko posvetitev in sicer kakor je bila že ponovno izražena želja, pri gg. lazaristih na Mirenskem Gradu; če bi pa tam res ne bilo mogoče, pa kje v Gorici.

2. Vsaka sodaliteta poskrbi, da pride na konferenci to vprašanje čimprej v razpravo; sodaliteta se kot družina na slovesen način posveti presv. Srcu Jezusovemu; iz svoje srede izvoli odsek dveh do treh članov, ki sprejmejo nalog, da s stalnim, kratkim referatom na konferencah seznanjajo sodale s to pobožnostjo in tozadevno literaturo ter jim dajejo vedno nove vspodbude. Odsek ima v pregledu sploh ves razvoj družinske posvetitve v sodalitetnem okolišu.

3. Da damo pobožnosti do presv. Srca Jezusovega več zunanje izraza in sijaja, oskrbimo vsaki cerkvi, kjer je duhovnik, lepo podobo ali kip Srca Jezusovega, ki naj bo posebno prve petke in prve nedelje v mesecu bogato okinčan, vernikom v vzgled, kako naj tudi družine slovesno ustoličijo božje Srce v svojih hišah.

4. Vsaka duhovska hiša imej na najodličnejšem mestu prestol Srca Jezusovega, ki naj ga krasi lučka in cvetje, kakor si to želimo v krščanskih družinah. Pred to podobo izvrši vsak duhovnik s svojimi domačimi slovesno posvetitev.

5. Porabimo prižnico, (ciklus govorov) spovednico, šolo in privatne obiske družin v to, da sebi izročene vsestransko seznanimo s to pobožnostjo in jim jo omilimo. Posebno skrb in ljubezen bomo posvečali nagovorom ob prvih petkih in prvih nedeljah: prisrčna in nekoliko slovesnejša služba božja; pri blagoslovu na prvo nedeljo javno češčenje sv. R. Teleasa.

6. Družine bomo seznanili z „Glasnikom presv. Srca Jezusovega“ in s knjižicami: Bogoljubovo „Posvetimo družine presv. Srcu Jezusovemu“ in Glasnikovo „Srečne hiše“. Te spravimo v vsako hišo.

7. Med ljudstvo razdelimo posvetilne molitve z dotičnimi navodili; dobe se na ordinariatu v Gorici po 5 st. kos, lepše pa v prodajalni K. T. D. v Gorici po 15 st. kos.

8. Da olajšamo ljudem nakup lepih podob, jih bomo imeli sami na prodaj; tako dobe družine res dostojne podobe in hkrati bolj po ceni.

9. Ko se družine odločijo za to lepo versko vajo posvetitve, tedaj bomo skrbeli, da se cel akt res lepo in slovesno izvrši, tako da se prevažen dogodek vtisne družini globoko v srce in spomin ter napravi na vse pričujoče najboljši vtis.

10. Zlasti pa bomo skrbeli, da se bo za razširjanje družinske posvetitve veliko molilo: Vsako nedeljo in praznik ter ob prvih petkih javno en Očenaš v cerkvi; sami privatno — pri mementu; dobre duše: tretjeredniki, Marijine družbenice, bratje in sestre raznih bratovščin; pobožni penitenti, nedolžni otroci; že posvečene družine pri skupni večerni molitvi; vsi navzoči ob priliki vsake nove posvetitve.

Sobratje, božje Srce, kateremu pripravljajo drugi narodi triumfalen pohod v svoje družine, stoji pred vratmi slovenskih hiš in trka... če mu kdo odpre. Kot posredovalce svojih skrivnosti nas mlo prosi, da posredujemo pri hišnih gospodarjih in izprosimo dovoljenje — ne — povabilo za vstop.

Zakaj smo še v dvomu in se obotavljamo?..
Confidite, ego vici mundum!

Ne pred močjo naše zgovornost ali morda ob našem trudu in prizadevanju se bodo odpirala božjemu Srcu hišna vrata naših družin, ampak ob žarkih njegove izredne milosti se bodo ogrevala mrzla srca in sklepala večno zavezo z Gospodom.

Ali čujete klic, ki je nekoč odmeval po svetišču reda Marijinega obiskovanja v Paray le Monialu? „Duhovnikom bom podelil milost, da bodo ganili tudi najbolj zakrknjena srca.“

In če je treba truda? O ta trud je sladek in poln tolažbe, ker vemo, da je božjemu Srcu posebno ljub in drag.

Sobratje, še eno misel. Če pri odhodu iz duhovnije, če pri slovesu od sveta odnesemo v srcu le to zavest, da smo družine sebi izročeni duhovnjaki pridobili za presveto Srce, bo že samo ta zavest zmožna, vlivati nam v dušo najslajšo tolažbo in upanje, da nam bo Izveličarjevo Srce v življenju in smrti varno zavetje.

duhovskega stanu. Ko ga je bolj trda glava mučila v šolah, ga je spomin na slovesno novo mašo priganjal: Ne obupaj, naprej, naprej do nove maše.

Ti si sklenil opraviti tiho novo mašo, daleč proč od rojstnega kraja, v prav ozkem krogu. Nekaj sorodnikov, par bogoslovcev, kak duhovnik, in če kedo slučajno priroma tja vrh gore tisto jutro, ti naj bodo človeške priče prve Tvoje sv. maše. Toliko bolj nemotene naj prisostvujejo nebeške priče: Marija Devica, angelj varih Tvoj in Tvoj patron. Toliko bolj zbran in presunjen si hotel stopiti k oltarju tam v samotni boječ se hkrati, da bi zunanje slavje rnilo Tvojo ponižnost. Vse res, vse prav in dobro, ampak za Tvojo domačo župnijo je bila Tvoja maša nedvignen zaklad.

Nisem bil telesno na Tvoji novi maši, pač pa z duhom. Od jutra do večera se je moj duh zopet vračal k Tebi. Tisti da sem moral na daljšo pot. Zjutraj me je pot peljala po kraju, odkoder se lep kos ceste vidi cerkev Tvoje maše. Hitro, ko sem zagledal tisto svetišče, je moja duša odplula tja čez dol in breg.

Ravno si vstajal. Mučne sanje si imel po noči: Zdelo se Ti je, da nisi več tešč, da torej to jutro ne boš smel k oltarju. Ko si se ovedel, da si le sanjal, si vskliknil: Čast Bogu, da ni bilo res! In dvignil se je Tvoj duh v goreči jutranji molitvi k Bogu. O ta molitev v novomašno jutro! Kako kipi srce! Ko si se oblačil, sem videl, da si opasan s spokornim pasom sv. Frančiška, da nosiš njegov škapulir. Oznanjevec zatajevanja torej boš in glasnik pokore. Zbegano in zbrzdano ljudstvo naših dnij seveda ne sliši rado besede o pokori, a ravno te besede je najbolj potrebno. Le neustrašeno jo oznanjaj in sam spolnuj!

Zatopil si se v sveto premišljevanje. Zamislil si se v zadnjo večerjo Gospodovo. „Desiderio desideravi. Zdelo se Ti je, da tudi Ti večerjaš z Njim. Kako Ti je trepalo srce, ko si pomislil na Petra, ki bo Gospoda zatajil, da si molil: Njkar, Gospod, da bi Te tudi jaz kedaj zatajil. Kako se Ti je srce krčilo, ko si v duhu gledal izdajavca: Bog ne daj, da bi jaz ali mojih sobratov kedo njega posnemal. Želel si stopiti na Janezovo mesto in nasloniti se na prsi Izveličarjeve, pritisniti srce na Jezusovo Srce, da bi obe srca z enim udarom bili. Slišal si v premišljevanju Gospodove čudežne besede: Hoc est corpus meum, hic est sanguis meus, in Njegovo naročilo: To delajte v moj spomin, pa si vskliknil: Da, danes in jutri in vse dni, vselej v Tvoj spomin, o moj Gospod!

Spremljal si Odrašenika na vrt gecemanski. Nisi se ustavil pri vhodu, nisi zaspal s tremi apostoli, šel si naprej z Izveličarjem, da ž Njim moliš in trpiš. Videl si v duhu naprej, kako bo tudi Tvoje delo mariskedaj brez sadu in vspeha. Hudo se Ti je zdelo, a molil si: Gospod, ne moja volja! Potil si se skupaj z Izveličarjem, sicer ne krvavo, a potil si se.

Naprej Te je neslo premišljevanje po stopinjah Gospodovega trpljenja. Poslušal si krive priče in krivične sodnike in že naprej Bogu daroval vse krive sodbe, in obrekovalje, natolcevanje, preklinjevanje, ki bo kedaj letelo na Tvojo glavo. Bolj ko se boš trudil za dušni blagor ljudstva, več bo teh krivih obdolževanj.

Tunc ergo apprehendit Pilatus Jesum, et flagellavit. Ali smem izdati, dragi novomašnik moj, kaj si storil, ko si premišljeval bičanje Gospodovo? Praviš, da nikakor ne. Vender

Stanje Marijinih družb koncem leta 1922.

Dekanija	Število družb, članov in kandidatov									Marijin vrtec				Naroč. Bogo- ljuba	Opombe	
	Dekliške			Mladiške			Moške		Ženske		Deklice		Dečki			
	družb	čla- nic	no- yink	družb	čla- nov	kan- did.	družb	čla- nov	družb	čla- nic	Vrt- cev	članic	Vrt- cev	čla- nov		
Gorica	1	*140	9	—	—	—	—	—	—	—	1	47	—	—	50	(*35 hospi- tantinj)
Čerkno	4	176	11	—	—	—	—	—	—	—	3	117	1	18	142	
Črniče	8	322	41	—	—	—	—	—	—	—	7	270	4	116	267	
Devin	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	
Kanal	4	172	20	—	—	—	—	—	2	117	3	162	3	114	140	
Kobarid	3	196	101	—	—	—	—	—	1	47	2	35	—	—	142	
Komen	2	29	4	—	—	—	—	—	3	85	2	21	1	2	24	
Ločnik	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31	1	56	1	40	10	
Solkan	4	156	51	1	18	18	—	—	—	—	4	178	4	110	107	
Tolmin	1	124	21	—	—	—	—	—	—	—	1	74	1	40	36	
Št. Peter	3	126	47	—	—	—	—	—	—	—	4	225	3	132	114	
Skupaj:	31	1447	305	1	18	18	—	—	7	280	28	1185	18	572	1052	
Idrija	5	429	13	—	—	—	1	24	2	283	4	162	4	95	175	*Dve se šele snujeti in imati skup- no 27 kan- didatov.
Postojna	7	474	29	1	20	3	—	—	3	266	2	91	2	67	255	
Trnovo	8	543	142	—	—	—	—	—	—	—	1	153	—	—	135	
Vipava	11	376	102	*1—2	6	27	—	—	—	—	9	348	7	7	348	
Skupaj:	31	1822	268	2	26	30	1	24	5	549	15	754	13	372	801	

V teh Marijinih družbah delujejo sledeči odseki:

1) 31 evharističnih; 2) 15 tiskovnih; 3) 8 misijskih; 4) 7 dobroteljskih; 5) 1 treznostni; 6) 31 cerkveno opleševalnih; 7) 15 pevskih; 8) 5 veselčnih; 9) 1 lepega zgleda; 10) 1 za oskrbo cerkvenega perila; 11) 1 za krščanski nauk; 12) 1 sv. Marte; 13) 1 Kanizijev; 14) 1 zoper kletev; 15) 1 knjižničarski.

* * *

Podrobnejši pregled družb in odsekov po posameznih duhovnijah bo objavljen kakor lani v Marijinem misijonskem koledarju za l. 1924, sodimo pa, da nam že predstoječe ogledalo nudi dokaj pregledno sliko o marijanski organizaciji v naši nadškofiji.

Gorenje številke povedo mnogo... sodijo, kličejo, vabijo... številke o Marijinih vrtcih pa že kažejo tudi vselejo upanja... Pa bi ga morda lahko še več?... Da, v otrocih je naš najboljši up za bodočnost.

Sobratje! Ti otroci čakajo, da jim lomimo kruha. Marija jih ljubi in nas kliče na delo za reševanje njihove nedolžnosti. Potrebe nas k temu silijo. Delajmo — pa tudi velko molimo za našo mladino!

Marija bo trud blagoslovila, Ona bo trud tudi poplačala.

* * *

O Bogoljubu — o nizkem številu naročnikov bomo pa drugod spregovorili jasno besedo.

Pismo novomašniku.

Srce me sili, da Ti pišem. Niso dali ven, kedaj bo ordinacija, le slučajno sem izvedel. Ne vem, zakaj tako skrivajo ta dan. Ko bi ga razglasili, bi morda vender kedo tudi od daleč priromal, da bi videl genljive svete obrede, o katerih bi potem doma povedal, pa bi se v kakem srcu vnela želja po mašniškem poklicu. Nedvignen zaklad se mi zdi skrivana ordinacija.

Izvedel sem tudi, kje in kedaj boš imel novo mašo. Povem Ti, da sem pričakoval, da napraviš slovesno novo mašo v domačem kraju, kakor moliš v pripravi na sv. mašo: Vota mea Domino reddam coram omni populo eius. Res je žrtev za novomašnika slovesna nova maša, za krščansko ljudstvo je pa nemajhna pridobitev. Bolj prveže ljudstvo na duhovna. Vzbudi kak speč poklic. En strežnik pri moji novi maši se je skozi ubožstvo in druge ovire pritolkel do

povem, saj nihče ne ve Tvojega imena. Bičal si se, močno si udarjal po samem sebi. Videlo se je, da ni to prvič. „Naj bo za grehe moje“, si šepetal. Drugič dostavi: „in celega sveta“. Želim Ti pa modrega dušnega vodnika, ki Te bo znal v tem krotiti. Saj Te bo ljudstvo dostikrat bičalo, imel boš čez mero duhovnega mrtvičenja, telesne sile boš moral hraniti za telesne napore v dušnopastirskem delu, ki se bo množilo v teh časih, ko je vsak dan manj duhovnikov. To Tvoje bičanje v novomašno jutro me je še bolj potrdilo v prepričanju, da boš res glasan glasnik pokore.

Spremljal si Gospoda naprej po križevem potu. Kako si Ga prosil, naj dovoli, da Mu pomagaš križ nesti! Ne boj se, uslišan boš, v duhovskem stanu bo dosti prilike za križe vsake vrste. Pod križem si se pridružil Janezu. Križani Ti je razločno rekel: Glej, Tvoj sin; Glej, tvoja Mati. Trdno upam, da bosta to oporoko oba zvesto držala, da boš Ti Marijin sin, da bo Marija Tvoja mati skozi celo pot življenja do zadnjega diha. Srečen! In vodil boš k Materi Mariji še druge duše, da še nje vsprejme v materino okrilje. Le vodi jih, kar jih boš srečal, vse pripelji k Materi Mariji, vse.

Vstal si, da si zapišeš lumina et proposita. Bral sem vse, a ne boj se, da še to izdam. Saj bodo lahko videli na Tvojih delih, kaj si sklenil.

Ko si klečal že tam pred tabernakljem, da se še v bližini oltarja pripraviš na prvo Daritev, Te nisem več gledal. Hotel sem Te podpreti s svojo molitvijo. Pot me je peljala že navzdol po strmem bregu, čisto po samoti, a cerkev Tvoje nove maše je bila še vedno vidna. Potegnil sem molek, da opraviš rožni venec za Te, dragi novomašnik moj. Domolil sem, prišel do ovinka, kjer se cerkev skriva. V duhu sem Te zopet videl, ko si šel v sakristijo, da se tam napraviš. Še mene je ganilo, ko si skladal kelih, v katerem bo tekla Sveta kri, in ko si deval na se sveta oblačila ter molil od Duha Božjega navdihnene molitve, Tebi so pa solze tekle.

Posebno me je ganilo, ko si popred še poklenil pred duhovnika, da se še enkrat spoznaš grešnika, da še enkrat obžaluješ, kar si se Bogu zameril do tistega trenutka, in da od vsega še enkrat prejmeš odpuščenje. Seveda ne vem, kaj Ti je spovednik govoril, vem pa, kaj bi Ti bil jaz rekel na njegovem mestu. Hotel bi Ti reči: Zaupaj, sin, odpuščeni so Ti Tvoji grehi. Le vstani, obleci sveta oblačila, da greš ad altare Dei, qui laetificat inventum tuum.

Ko si del čez glavo humeral, si prosil galeam salutis ad expugnandos diabolicos incursus, zavedajoč se, da rjoveči lev išče zlasti, kje bi mogel kakega duhovnika požreti. Ko bo našel na Tebi galeam salutis, bo moral bežati.

In sanguine Agni dealbatus: pač res, Jag-njetova Kri naj nas očisti sleherni dan. Kako smo potrebni, ko se vedno kaj umažemo!

Exstingue in lumbis meis humorem libidinis. Samega velikega apostola, narodov je mučil ta humor, pa bi nas ne! Celi svet je tako vpeljan, da ga podžiga, sedaj še bolj, ko se vračajo časi predpotopni. Le zategni cingul, da pride Gospod gasit, ko drugi le netijo ogenj nesrečne požljivosti.

Manipulum fletus et doloris si nasadil. Kolikokrat Te bo jok prevzel, kolikrat Te stiskala bolest, ko boš delal, pa sadu ne bo, ko bo pred Tvojimi očmi čreda drla le v pogubo. Le natakni si manipelj, da takrat

ne obupaš. Sej, po žetvi nič ne vprašaj. Trud je Tvoj, žetev je Gospodova.

Quamvis indignus accedo ad Tuum sacrum ministerium: Le ponižaj se, nevreden si, nevreden ostaneš, merearis tamen gaudium sempiternum. Božje usmiljenje nima dna.

Še plašč ogrni; jarem Gospodov je sladak, Njegovo breme lahko, čeprav se Ti bo večkrat zdela duhovska služba mestu sladka grenka, bitko grenka, mestu lahka-težka, silno težka. Zlasti takrat goreče moli: Fac, ut istud portare sic valeam, quod consequar tuam gratiam.

Kelih je pripravljen, Ti oblečen, sveče že gore. Vsi čakajo, da se s Teboj vred priklonijo pred križem. Kaj ne, kakor bi Kristus nesel križ na Kalvarijo, se Ti je zdelo, ko si prijel kelih, da greš za Njim na Golgotoljar.

Pozvončalo je. Iz sakristije so prišli kleriki, prišli duhovniki, za njimi Ti, novi mašnik, da nad svetinjami svetnikov opraviš Daritev nove zaveze, prvokrat v življenju. Odložil si kelih, odprl misal, prišel dol pod stopnjice, da se tu očitno izpoveš in odpuščenja prosiš, da isto store vsi, ki so s Teboj pri oltarju.

In nomine Patris... S Teboj se je pokrižala asistenca, s Teboj so se pokrižali sorodniki, s Teboj pokrižali drugi verniki, kar jih je bilo v cerkveni ladiji: In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. O to pokrižanje v začetku sv. Daritve, v začetku nove maše! Cela cerkev je zaihtela, Ti in Tvoji, vsi.

Menda sem se pokrižal tudi jaz, bližajoč se zadnjemu ovinku doli v klancu. Prevzelo me je. Oči so se orosile in s solzami zakrile. Kakor da bi se spustilo zagrinjalo pred oltarjem, moj duh Te ni več videl. Opravljal si previsoko skrivnost, da bi Te gledal revni zemljan.

Ko se mi je oko zjasnilo, si že stopal od oltarja. Slišal sem hvaležni Tvoj šepet: Benedicite, Benedicite, Benedicite. Ko je Sv. Duh narekoval trem mladenicem v ognjeni peči, ko je polagal svetemu pisavcu v pero ta sveti Benedicite, je pač mislil na vse neštete mašnike, ki bodo z razžarenim srcem ponavljali isti sveti Benedicite, ko se bodo vračali od mašnega oltarja.

Le ponavljaj Benedicite, dragi novomašnik, le zdrkni na kolena, da se koliko moč prav zahvališ za milost nove maše. Pozneje bo še pisal, a sedaj Te v zbranosti zahvale ne sme motiti.

Tvoj staromašnik.

* * *

P. S. Da bi mogla pošta pismo prav dostaviti, bi moralo imeti še naslov. Ko pa ne vem, komu sem pravzaprav pisal! Morda kakemu letošnjemu novomašniku, morda kakemu lanskemu, predlanskemu, predpredlanskemu, ali še popred. Morda celo kakemu staromašniku. Razdelite si in vzemite vsak svoje. Pismo pa pojdi brez naslova v Zbornik.

Spored V. Katoliškega shoda v Ljubljani

25. do 28. avgusta 1923.

Sobota, 25. avgusta:

Ob 7. uri v stolnici sveta maša in skupno sv. obhajilo dijaštva.

Ob 9. uri zborovanje akademikov v Akademskem domu.

Ob 9. uri zborovanje srednješolk v čitalnici Jugoslovanske tiskarne.

Ob 9. uri zborovanje srednješolcev v dvorani Ljudskega doma.

Ob 9. uri v frančiškanski cerkvi sv. maša Slomškove zveze.

Ob 10. uri zborovanje Slomškove zveze v dvorani Mestnega doma.

Ob 14.30 uri manifestacijsko zborovanje dijaštva v dvorani Mestnega doma.

Ob 15.30 uri ženski kongres v dvorani Uniona.

Ob 18.30 uri „Pridi sveti Duh“ v stolnici.

Ob 20. uri pozdravni večer kat. shoda v dvorani Uniona. (Priredi dijaštvo, poje „Ljubljana“, svira vojaška godba.)

Nedelja, 26. avgusta.

Ob 6. uri zbiranje udeležencev katoliškega shoda.

Ob 7. uri odhod k sveti maši v slovesnem sprevodu.

Ob 9.30 uri sveta maša na Kongresnem trgu (celebrant apost. nuncij Pellegrinetti). Pri sveti maši poje Pevska zveza sledeče pesmi: 1. Premrl: 8 mašna, 2. Sattner: Z visokega prestola, 3. Hribar: Jezusa ljubim, 4. Jurkovič: Sv. Ciril in Metod. Po sveti maši skupna posvetitev presv. Srcu Jezusovemu, pesem Posvetitev domovine („Pojte hribi in doline“) in pesem „Povsod Boga“. blagoslov z Najsvetejšim.

Po službi božji manifestacijsko zborovanje istotam:

Nagovor predsednika pripravljalnega odbora.

Udanostni izjavi papežu in vladarju (predsednik slavnostnih zborovanj).

Pesmi: Papeška himna, Pravde Bog, Lepa naša domovina.

Slavnostni govor: Sreča in ponos katoliškega kristjana (dr. J. Brejc).

Slavnostni govor: Versko-nravna obnova — cilj V. kat. shoda (dr. J. Leskovar).

Razhod po pesmi „Povsod Boga“.

Ob 14.30 uri pobožnost Marijinih družb v stolnici (dr. T. Klinar).

Ob 14.30 misijonska pobožnost v cerkvi Srca Jezusovega (Pav. Živortnik).

Ob 14.30 uri pobožnost III. reda v frančiškanski cerkvi (dr. P. Guido Rant).

Ob 14.30 uri slavnost evh. Srca Jezusovega v cerkvi sv. Jožefa (P. Žužek).

Ob 14.30 uri pobožnost Apostolstva sv. Cirila in Metoda v cerkvi svetega Jakoba (dr. A. Merhar).

Ob 14.30 uri dijaške večernice v cerkvi pri uršulinkah (Fr. Finžgar).

Ob 14.30 uri pobožnost vojakov iz svetovne vojne v cerkvi sv. Petra (bivši kurat Bonač).

Ob 14.30 uri pobožnost salezijanskih so-trudnikov na Rakovniku (D. J. Valjavec).

Ob 16. uri orlovska prireditve v Stadionu.

Ob 19. uri zborovanje rokodelcev v Rokodelskem domu.

Ob 20. uri oratorij Vnebovzetje Marijino v dvorani Uniona (poje „Ljubljana“, svira orkester Dravske div.).

Ponedeljek, 27. avgusta:

Ob 7. uri v stolnici cerkveni govor: Katoliška reforma src (dr. M. Opeka).

Ob 7.30 v stolnici pontifikalna sveta maša (nadškof dr. A. Bauer).

Ob 8.30 uri zborovanje šolskega odseka v dvorani Uniona:

1. Splošne zahteve glede šol (dr. I. Samsa).
2. O osnovnih šolah (Fort. Lužar).
3. O meščanskih šolah (Rud. Pečjak).
4. O srednjih šolah (I. Osana).
5. O skrbi za šolsko mladino izven šole (I. Dolencec).
6. O ustanovitvi društva „Krščanska šola“ (Ign. Nadrah).

Ob 8.30 uri zborovanje odseka za Narodno prosveto v Ljudskem domu:

1. Naše dosedanje prosvetno delo ter cilji in metode za bodočnost (dr. K. Capuder).
2. Mladinske organizacije (Fr. Zabret).
3. O ljudskih odrih (N. Velikonja).
4. Državlanska vzgoja v naših organizacijah (Ev. Jarc).
5. Osrednji prosvetni dom (dr. J. Puntar).

Ob 8.30 uri zborovanje odseka za leposlovje, znanost in umetnost v dvorani Akademskega doma:

1. O umetnosti (dr. Fr. Stelč).
2. O domači zgodovini in vodstvu arhivov (msg. V. Steska).
3. O znanstvu (dr. Fr. Lukman).
4. O časnikarstvu in kolportaži (Fr. Smodej).
5. O leposlovju (dr. J. Lovrenčič).
6. O glasbi (dr. Fr. Kimovec).

Ob 9. uri Obrtniško zborovanje v Rokodelskem domu.

Ob 14. uri Misijonsko zborovanje v Deželnem muzeju.

Ob 14. uri zborovanje voditeljev III. reda v dvorani pri frančiškanih.

Ob 14. uri sestanek delegatov Slov. kršč. socialne zveze v Akademskem domu.

Ob 14. uri občni zbor Pevske zveze v Ljudskem domu.

Ob 15. uri zborovanje voditeljev in odbornikov III. reda v dvorani pri frančiškanih.

Ob 15. uri zborovanje katehetov v posve-tovalnici Jugoslovanske tiskarne.

Ob 15. uri zborovanje Marijinih družb v Rokodelskem domu.

Ob 15. uri občni zbor Vzajemnosti v se-meniški dvorani.

Ob 16. uri slavnostno zborovanje v dvorani Uniona:

1. Veličastvo kat. cerkve (dr. A. Medved).
 2. Šolsko vprašanje (I. Mazovec).
 3. Mladinske organizacije (dr. Josip Basaj).
 4. Narodna in državljanska vzgoja (dr. A. Veble).
- Nagovor lav. knezoškofa dr. Andr. Karlina.

Ob 20. uri Predavanje francoskih akade-mikov (v franc. jeziku) v Akademskem domu.

Torek, 28. avgusta:

Ob 7. uri v stolnici cerkveni govor: Božje Srce Jezusovo (dr. I. Tomažič).

Ob 7.30 uri pontifikalna sv. maša v stolnici (nadškof dr. I. Šarič).

Ob 8.30 uri zborovanje odseka za versko življenje in npravni prerod v dvorani Uniona:

1. Naloge versko-npravne obnove (dr. J. Srebrnič).
2. Skrb za inteligenco (dr. P. G. Rant).
3. Katoliška diaspora u Jugoslaviji (msgr. V. Wagner).
4. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda (dr. A. Snoj).
5. Dobrodelnost s posebnim ozirom na mladinske domove (Fr. Lavtižar).
6. Duhovne vaje (p. Tomec).

Ob 8.30 uri Zborovanje odseka za cerkveno-politična, politična in narodna vprašanja v dvorani Akademskega doma:

1. Politično udejstvovanje katoličanov (dr. J. Jeraj).
2. Cerkev in država (dr. G. Rožman).
3. Naše razmerje do pravoslavja (dr. Fr. Grivec).
4. Mednarodna politika (Viktor Korošec).
5. Mednarodni stiki med katoličani (dr. L. Ehrlich).

Ob 8.30 uri zborovanje socialnega odseka v dvorani Ljudskega doma.

1. O družini in o ženskem vprašanju (dr. A. Breclj).
2. O socialnih strujah (dr. p. Tominec).
3. Kapitalizem in krščanstvo (dr. J. Ujčič).
4. Delo in kapital (dr. A. Ušeničnik).
5. Socialni sloji in krščanska načela (dr. J. Mohorič).
6. Zadrugištvo in gospodarstvo (dr. J. Basaj).

Ob 14. uri Zborovanje Apostolstva sv. Ci- rila in Metoda v semeniški dvorani.

Ob 14. uri Občni zbor Leonove družbe v Akademskem domu.

Ob 14. uri Občni zbor Svete vojske v dvo- rani pri jezuitih.

Ob 14. uri zborovanje Vincencijeve družbe vseh konferenc v dvorani Rokodelskega doma.

Ob 14. uri zborovanje salezijanskega so- trudništva na Rakovniku.

Ob 16. uri slavnostno zborovanje v dvorani Uniona:

1. Sodobni socialni razvoj in krščanstvo (dr. A. Ušeničnik).
 2. Obnova družinskega življenja (dr. A. Breclj).
 3. Delo za treznost (dr. Fr. Kovačič).
 4. Verska misel v javnosti (dr. M. Lavrenčič).
- Nagovor ljubljanskega knezoškofa dr. A. B. Jegliča.

Ob 19.30 uri v stolnici zahvalni blagoslov.

Ob 20. uri zaključni večer v dvorani Uniona (priredi akademično starešinstvo, svira vo- jaška godba).

Sreda, 29. avgusta:

Ob 7. uri v stolnici slovesni rekviem za umrle udeležence prvih štirih katoliških shodov.

Druge prireditve za časa katoliškega shoda:

Sobota, 25. avgusta:

Ob 20. uri vprizoritev „Kristusovega tr- pljenja“ v Ljudskem domu.

Ob 20. uri telovadna akademija Orlov v dramskem gledališču.

Ob 20. uri v opernem gledališču: Foer- sterjev „Gorenjski slavček“.

Nedelja, 26. avgusta:

Ob 20. uri uprizoritev „Kristusovega tr- pljenja“ v Ljudskem domu.

Ob 20. uri v opernem gledališču: Simeta- nova „Prodana nevesta“.

Ob 20. uri v dramskem gledališču: „Za pravdo in srce“.

Ponedeljek, 27. avgusta:

Ob 20. uri uprizoritev „Kristusovega tr- pljenja“ v Ljudskem domu.

Ob 20. uri o opernem gledališču: Foer- sterjev „Gorenjski slavček“.

Ob 20. uri v dramskem gledališču: Sha- kespearejev „Hamlet“.

Pripravljalni odbor za kat. shod v Go- rici je razposlal sledečo okrožnico:

Naprošamo Vas nujno, da takoj obvestite udeležence kat. shoda v Ljubljani o na- slednjem:

1) Pošiljamo Vam določeno število izka- znic, ki omogočajo polovično vožnjo po ju- gosl. železnicah in pristop k javnim priredit- vam. Prosimo, da priložene izkaznice izpol- nite in nemudoma razdelite med udeležence iz Vašega kraja. Najboljše je, če jih pova- bite v nedeljo po maši k sebi. Za vsako izkaz- nico blagovolite — najkasneje do četrтка, dne 23. avgusta — poslati a 5 lir na naslov: F. Žvanut, Corso Verdi 37, Gorica. Preo- stale izkaznice pa sigurno vrnite na isti naslov.

2) Svetujemo udeležencem, naj odpotujejo na shod najkasneje v soboto zjutraj. Vsi u- deleženci iz Jul. Krajine naj se sigurno zbero v soboto ob 8. uri zvečer na dvorišču Rokodelskega doma, Komenskega ulica, kjer dobe podrobneje informacije in lahko za- menjajo denar.

3) Hrana se dobiva samo po gostilnah za ca 30 Din (8 lir) dnevno. Skupna pre- nočišča bomo skušali preskrbeti samo za priglase. Cena prenočišču znaša 2.50 Din. Ako si hoče kdo preskrbeti sobo po hotel- skih cenah naj telegrafično javi: Pripravljal- nemu odboru za V. kat. shod, Dunajska cesta 38, Ljubljana.

4) Umestno bi bilo, da vzame vsak ude- leženec s seboj nekaj hrane in ogrinjala.

Opozarjamo vse udeležence na previdnost, red in natančno upoštevanje danih navodil.

Pripravljalni odbor v Gorici.

Koristni migljaji.

Vinski davek. — *Unità Cattol.* 22./7./23 poroča: *Il vino questuato non è soggetto a imposta.* — Togliamo del „Bollettino“ della F. A. C. I. — Molti Guardiani di Conventi, tra cui anche quello dei Cappuccini di Siena, ci avevano fatto delle giustissime rimozioni contro le pretese degli ufficiali del fisco di sottoporre a imposta il vino ricavato dalle questue da servire per il Convento e pei poveri. La questione è adesso stata risolta trionfalmente in favore dei religiosi dal Tribunale d'Arezzo con sentenza 28 Giugno, così motivata: „Ritenuto che il Nuti (frate Orlando) non ha commesso reato; risulta anzitutto dalla decisione dell'Intendenza di Finanza di Firenze, 4 Marzo 1921, prodotta in atti in copia legale, che il vino provenuto dalla questua dei Religiosi non può assoggettarsi ad imposta; infatti, i frati cercatori non possono ritenersi produttori e commercianti di vino, perchè essi si limitano a raccogliere l'uva o il vino, che i campagnoli regalano loro e consegnano il provento della questua ai Monaci del Convento che se ne servono per il loro personale sostentamento e per scopo di beneficenza, che alcuni Conventi, come quello della Verna, cui il Nuti appartiene, praticano, in verità, assai largamente. Il Tribunale, ritenendo che le disposizioni sulla imposta colpiscono il vino in quanto sia prodotto per farne commercio o trarne diretta ed apprezzabile utilità, ma non impongono tributo alle meschine quantità che vengono direttamente consumate o servono per fini di beneficenza, assolve frate Orlando (al secolo Vincenzo Nuti) dalla imputazione perchè il fatto da lui commesso non costituisce reato“.

Si pregano gli amici nostri a dare della sentenza del Tribunale di Arezzo la massima diffusione.

„Kam?“ — Spisal dr. M. Brumat. Gorica, 1923. Cena vezani knjigi 6.— (lir.) Fantom in dekletom je namenjena ta knjiga življenja. Pisatelj je vodila topla ljubezen do našega ljudstva, da je vzel pero v roke in zapisal te velike, trajne resnice, ki naj vodijo mladega človeka skozi življenje. V prvem delu knjige stoji mladi človek sredi svojega sveta: stariši, bratje in sestre so krog njega, kako naj živi z njimi? Sosedovi in njegova vas so drugo okolje življenja — kako živeti in delati tu? In potem pride velika družina naroda in nad njo vsočloveštvo. Iz vseh teh krogov plujejo močni vplivi na mlado srce. Komu naj zaupa mladi človek? Kam naj umeri korak, da najde srečo in radost? Na to temeljno vprašanje odgovarja knjiga z živo, prepričevalno besedo. Pred očmi vstane tihi in vsemogočni vodnik src Kristus. On je postavil „svetilnik na morsk obali“, cerkev. Kdor mu sledi, hodi v sredi najplemenitejših duhov in si pribori resnično svobodo. Tak človek ni suženj nizkotnih strasti, ni hlapec denarja in ljudi, svobodna je njegova osebnost, ker služi le v eni postavi, božji. V tretjem delu govori knjiga o ljubezni. Pogumno, a nežno se je pisatelj lotil tu spolnega vprašanja. Prikazal je na živih zgledih, da more biti ljubezen bolezen in zločin, da more biti pa tudi veličastno združenje dveh duš. In ta prava posvečena ljubezen je temelj za srečo naroda in človeštva. Zlata knjiga primorske mladine leži pred nami. Na njenih listih je zapisan odgovor na bolesta vprašanja, ki trgajo srca vseh mladih ljudi. Želimo, da bi to domače pisano, živo in globoko knjigo vzel v roke vsak naš fant, vsako dekle.

Ona naj pripomore k vstajenju novega duha v slovenski mladini. — Naročila sprejema Katoliško Tiskovno društvo v Gorici, via Carducci št. 2.

Vspored za evharistični kongres v Logu,

ki se izvrši dne 11. in 12. septembra t. l. v Vipavi in v Logu pri Vipavi.

a. Prireditve dne 11. septembra popoldne v Vipavi: I. Ob 2. v župni cerkvi poklicanje sv. Duha in blagoslov z Najsvetejšim. II. Od 1/3—1/6. zborovanja odsekov: a) Odsek: „Evharistija in duhovniki“. 1) Družba duhovnikov častivcev; referent: Ivan Debevec, župnik, Budanje; koreferent: Frančišek Rupnik. ekspozit na Ubelskem; 2) Skrb za cerkvene paramente; referent: Jožef Godnič, župnik v Dornbergu; koreferent: Jožef Fon, župni upravitelj v Ajdovščini; 3) Nabožni list; referent: Ivan Kramarič, kurat v Št. Petru na Krasu; koreferent: Leopold Cigoj, vikar v St. Tomažu; 4) Duhovski naraščaj; referent: Alojz Novak, dekan v Črničah. Zborovališče: župnišče v Vipavi. Voditelj: Alojz Novak, dekan.

b) Odsek: „Evharistija in ljudstvo“. 1) Pogostno sv. obhajilo otrok; referent: Anton Gerbec, župni upravitelj, Vrabče; koreferent: Henrik Črnigoj, vikar, Lokavec; 2) Apostolstvo mož: referent: Ivan Rejec, župnik Sv. Križ; koreferent: Ivan Kalan, župnik, Knežak; 3) Praktično katoličanstvo; referent: Dr. Stojan Brajša, odvetnik, Gorica; koreferent: Ivan Kovač, župnik Št. Vid. Zborovališče: dvorana g. Hrovatinove v Vipavi. Voditelj: Dr. Stojan Brajša.

c) Odsek: „Evharistija in petje“. 1) Ljudsko petje pri službi božji; referent: Ignac Leban, župnik, Batuje; 2) Določbe o cerkvenem petju; referent: Alojz Kralj, župnik, Goče; 3) Skrb za šolanje organistov; referent: Vinko Vodopivec, vikar, Kronberg. Zborovališče: dvorana Marijine družbe v Vipavi; Voditelj: Albert Leban, župni upravitelj, Šturje.

d) Odsek: „Evharistija in angeljska služba“. 1) Razmišljanje o odličnosti cerkovniške službe; referent: dr. Mirko Brumat, stolni vikar, Gorica; 2) Oskrbovanje cerkvenih prostorov in bogoslužnih potrebščin; referent, Srečko Gregorec, ekspozit, Matenja vas; 3) Skrb za cerkvene ure in zvonove; referent: prof. Ivan Mercina, Gorica. Zborovališče: dvorana Kmetijskega društva, Vipava. Voditelj: Srečko Gregorec.

III. V vipavski župni cerkvi od 5 1/2 do 6 1/2 skupno, glasno češčenje Sv. R. T. 2) ura iz Večne molitve) in pete litanije presv. Srca Jezusovega z blagoslovom. IV. Čas večerje od 6 1/2

do 7 1/2; V. Ob 8. skupno zborovanje v dvorani g. Hrovatinove v Vipavi. 1) Pesem: Moči mi daj, moj Bog. Jenko-Foerster; 2) Mož in značaj; govori dr. Vladimir Glaser, odvetniški kandidat, Gorica; 3) Evharistični odmev v katoliškem prosvetnem delu; govori Filip Terčelj, prof. Gorica; 4) Ave Marija iz „Vnebovzjetja“; P. H. Sattner; čveteroglasni ženski zbor; 5) Verska šola. Janko Kralj, akademik, Gorica; 6) Zbor zemljanov iz „Vnebovzjetja“ P. H. Sattner; mešani zbor; 7) Pesem: „Povsod Boga“.

B) Prireditve dne 12. septembra v Logu. 1) Ob 6. se izpostavi Sv. R. T.; nato cerkveni govor; „Dušni in telesni kruh“ s posebnim ozirom na moške. Govori: Ignac Breitenberger, kaplan v Vipavi. Sv. maša in skupno sv. obhajilo. 2) Ob devetih shod tretjerednikov. Vodi: Alojz Novak, Črnič. 3) Ob 10. a) Pesem iz Cecilije II. štev. 102; b) Cerkevni govor: Testament Jezusov in bratovščina Sv. R. T.; govori: Luka Smolnikar, župnik, Slavina; 4) Čas obeda. 5) Ob 1. popoldne slovesni shod Marijinih družb. Vodi: Leopold Cigoj, škofijski voditelj Marijinih družb. a) Pesem: Pri Tebi, o Marija, zbrane; b) Govor: c) Pesem: Kantata, Vinko Vodopivec. 6) Ob 2. popoldne. a) Pesem: Presveto Srce, Foerster; Cec. I. štev. 97; b) Govor o presv. Srcu Jezusovem s posebnim ozirom na posvetitev družin. Govori: Jožef Godnič, župnik, Dornberg. 7) Procesija z Najsvetejšim. a) Pangue lingua. b) Med procesijo poljubne evharistične pesmi. c) Po povratku v cerkev slovesna posvetitev presv. Srcu. d) Pesem: Povsod Boga; e) „Te Deum“; Pesem: Zahvalna, Cec. I. štev. 133; f) „Tantum ergo“ in blagoslov; g) „Laudate Dominum“ iz Cecilije; h) Sklep. Pesem: Slovo od Marije, Vauken-Spindler, Ljudska pesmarica štev. 79.

Spovedovanje. Spoved naj se splošno opravi doma. Spovedovalo pa se bode 11./9. zvečer v župni cerkvi v Vipavi in 12./9. od 4. zjutraj naprej v Logu.

Red pri procesiji: Križ-šolarji-Mar. družbe-Prosvetna društva-godba-otroci s cveticami-cerkveni pevski zbor-duhovščina-NAJSVE-TEJŠE-oblastva-moški-ženske. Za red bodo skrbeli reditelji, katerim naj se vsak brezpo-gojno pokori.

Hrana. Hrano naj po možnosti prinese vsak-teri s seboj.

Prenočišče. Prenočišče bo glavni odbor preskrbel samo tistim, ki se priglasijo do 25. avgusta t. l. pri župnih uradih v Vipavi. Vrh-polju, Budanjah, Šturijah, Ajdovščini, Slapu. Za večerjo dne 11./9. se treba priglasiti do 25. avgusta t. l. izključno pri župnem uradu v Vipavi. Vsak priglasičenec bo dobil pismeno obvestilo, kje bo večerjal oziroma prenočil.

Prečastiti gospod!

Štejemo si v prijetno dolžnost naznaniti Vam, da smo dne 1. avgusta tega leta otvorili svojo lastno

ZADRUŽNO TISKARNO v GORICI

Riva Piazzutta št. 18.

Tiskarna je opremljena z najpotrebnejšimi modernimi črkostavnimi in tiskarskimi stroji ter s popolnoma novim črkostavnim materijalom.

V stanu smo izvršiti vsako v tiskarsko stroko spadajoče delo.

Naše društvo je po svoji Knjigarni in listu „Mladiki“ znano širom naše domovine. Solidnost v blagu in ceni je bilo vedno naše načelo.

Z enako solidnostjo in po konkurenčnih cenah se bomo potrudili streči tudi našim novim klientom, ki se bodo posluževali tiskarne.

S to zavestjo in v zaupanju na Vašo naklonjenost priporočamo javnosti našo novo TISKARNO, ki pomeni za nas nov kulturni čin.

KAT. TISK. DRUŠTVO
v Gorici.